

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของกลุ่มนักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้ง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะหาคำตอบของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแยกหัวข้อหลักดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร ได้แก่ กลุ่มนักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี 14 แห่ง

1) โรงเรียนวิสุทธิรังษี	จำนวน	200	คน
2) โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง	จำนวน	150	คน
3) โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม	จำนวน	190	คน
4) โรงเรียนทองผาภูมิวิทยาคม	จำนวน	139	คน
5) โรงเรียนบ่อพลอยรัชฎาภิเษก	จำนวน	148	คน
6) โรงเรียนไทรโยคมณีกาญจน์	จำนวน	180	คน
7) โรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยา	จำนวน	130	คน
8) โรงเรียนเหล่าขวัญวิทยา	จำนวน	128	คน
9) โรงเรียนพนมทวนชนูประถัมภ์	จำนวน	142	คน
10) โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม	จำนวน	114	คน
11) โรงเรียนห้วยกระเจาวิทยาคม	จำนวน	69	คน

12) โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยา	จำนวน	68 คน
13) โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม	จำนวน	72 คน
14) โรงเรียนกรับใหญ่พิทยาคม	จำนวน	130 คน
รวมทั้งสิ้น 14 โรงเรียน	จำนวน	1,980 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 14 โรงเรียน ประกอบด้วย

1) โรงเรียนวิสุทธิรังษี	จำนวน	36 คน
2) โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง	จำนวน	27 คน
3) โรงเรียนท่ามะกาพิทยาคม	จำนวน	34 คน
4) โรงเรียนทองพูนภูมิพิทยาคม	จำนวน	25 คน
5) โรงเรียนบ่อพลอยรัฐราษฎร์	จำนวน	27 คน
6) โรงเรียนไพร่ไทยคมฉีกาญจน์	จำนวน	32 คน
7) โรงเรียนด่านมะขามเตี้ยพิทยาคม	จำนวน	23 คน
8) โรงเรียนเหล่าขวัญพิทยาคม	จำนวน	23 คน
9) โรงเรียนพนมทวนชนูประถัมภ์	จำนวน	25 คน
10) โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม	จำนวน	20 คน
11) โรงเรียนห้วยกระเจาพิทยาคม	จำนวน	13 คน
12) โรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยา	จำนวน	11 คน
13) โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม	จำนวน	13 คน
14) โรงเรียนกรับใหญ่พิทยาคม	จำนวน	23 คน
รวมทั้งสิ้น 14 โรงเรียน	จำนวน	333 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี มี 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 35 คน โดยการเก็บข้อมูล 2 วิธีการ คือ

1. วิธีการเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 333 ชุด เก็บข้อมูลจากนักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 14 โรงเรียน จำนวน 333 คน

2. วิธีการเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 35 ชุด ประกอบกับจัดเวที แสดงความคิดเห็น โดยตั้งประเด็นความคิดเห็นทางการเมือง เก็บข้อมูลเฉพาะนักเรียนผู้เริ่มมี สิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี มี 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 35 คน

ซึ่งทุกส่วนดังกล่าวจากข้างต้นจะรวมกันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาช่องทางรับรู้ ข่าวสารทางการเมืองกับความคิดทางการเมืองต่อไป ในการนี้ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้ขอความอนุเคราะห์หุ้คุณครูของ โรงเรียนเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาโดยผู้วิจัย โดยอาศัยทฤษฎี กรอบแนวคิดและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป งาม เพศ ลักษณะพื้นฐานของครอบครัว เขตที่พักอาศัย การเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน มีลักษณะคำถามเป็นแบบเปิด และแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย งามความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ การแสดงออก ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะ คำถาม เป็นแบบเปิด แบบเลือกตอบ และแบบ Rating Scale

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับ การรับรู้ข่าวสาร ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย งามการรับรู้ข่าวสาร การสื่อสาร การเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีลักษณะคำถามเป็น แบบเลือกตอบ และแบบเปิด

2.2 การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความ ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง ครบถ้วนของคำถาม และคำตอบ ความเป็นปรนัย (Objective) แก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบ คุณภาพความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และความเข้าใจในการถามตอบ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาของการวิจัยเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัย การ บันที่ภาคสนาม การสัมภาษณ์ (Interviewing) และการสังเกต (Observation) โดยผู้วิจัยจะทำการ สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non – Official) ผ่านแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างด้วยตัวเองกับ กลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจะไม่มีแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอน การตั้งคำถามไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ผู้วิจัยสามารถปรับคำถามให้ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามต้องการ อย่างไรก็ตาม ใดก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้สัมภาษณ์จะสามารถตอบได้ได้อย่างเสรี แต่การสัมภาษณ์ ก็จะทำภายในกรอบเป้าหมายที่กำหนดเพื่อไม่ให้มีการหลงประเด็น โดยรูปแบบของแบบสัมภาษณ์สามารถดูได้ในภาคผนวก

ในการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น โดยในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามมโนทัศน์ ความเที่ยงตรงตามสภาพ ความเป็นปรนัย ความหมายของการวัด และประสิทธิภาพของเครื่องมือเป็นสำคัญ และได้นำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้ตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อ และได้นำไปแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วนำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ ตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์นักเรียนผู้เริ่มมีสิทธิเลือกตั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน

การดำเนินการจัดเวทีแสดงความคิดเห็น (Focus Group)

โดยจัดให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ปราศจากการชี้นำให้เป็นไปตามธรรมชาติ ตามประเด็นหัวข้อ ดังนี้

1. ประเด็นแนวความคิดเห็นทางการเมือง
2. ประเด็นแนวความคิดเห็นและเสรีภาพของนักเรียน
3. ประเด็นแนวความคิดเห็นที่ข้องเกี่ยวกับเสรีภาพในระบอบประชาธิปไตย
4. ประเด็นแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความเท่าเทียมในสังคมประชาธิปไตย
5. ประเด็นแนวความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยภายใต้

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

6. ประเด็นแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาค
7. ประเด็นแนวความคิดเห็นที่ข้องเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความสำคัญ

อย่างไรในระบอบความเป็นประชาธิปไตย

8. ประเด็นแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งในทุกระดับ
9. ประเด็นแนวความคิดเห็นที่มีต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แนวคิดการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับความคิดทางการเมืองโดยใช้ข้อมูลจากสองแหล่งคือข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลภาคสนามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ ในโรงเรียนของรัฐบาลที่มีการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีที่กำหนดไว้ในเป้าหมายการวิจัยในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 และรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ได้ จำนวนทั้งหมด 333 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100 และดำเนินการสัมภาษณ์พร้อมจัดเวทีแสดงความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่าง 35 คน ที่กำหนดไว้ของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2 ทรัพยากรที่ใช้

- 3.2.1 บุคลากร ได้แก่ ผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย
- 3.2.2 เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 3.2.3 กล้องบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว
- 3.2.4 เครื่องบันทึกเสียง
- 3.2.5 กระดาษพิมพ์ เครื่องเขียน และอุปกรณ์สำนักงาน
- 3.2.6 ยานพาหนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทำการแจกแจงความถี่ จำแนกตามกลุ่มตัวแปรอิสระที่ศึกษา นำเสนอผลด้วยการบรรยาย ประกอบตาราง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)